

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 2) ศึกษาความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 และ 3) เปรียบเทียบสภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน กับความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียน เอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย คือ ครูโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 253 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูล ด้วยตนเองและนำมา วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า

1. สภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการอบรมสั่งสอน รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรม ของโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนรู้
2. ความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของ ครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้าน การจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการอบรมสั่งสอน
3. สภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนกับความคาดหวัง การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนสูงกว่าสภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสรุปผลการศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาและนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการอบรมสั่งสอน รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โรงเรียนจัดการควบคุมดูแล ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแบบอย่าง ของการศึกษาศาสนธรรม โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีว่าด้วยความคิดเห็นของวิเชียร ชาบุดรบุญชริก (2548, หน้า 8-9) ทฤษฎีปฏิบัตินิยม คือ ทฤษฎีที่ถือว่า เกณฑ์ตัดสินความจริง คือ การใช้งานได้ ความสำเร็จประโยชน์ในทางปฏิบัติ ความมีอัตถประโยชน์ คือ พิจารณาจากความสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ สิ่งที่เป็นจริง คือ สิ่งที่มีประโยชน์ ปฏิบัติแล้วได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทฤษฎีปฏิบัตินิยมเกิดจากความบกพร่องของทั้งสองทฤษฎีแรกข้างต้น กล่าวคือทฤษฎีสหนัย มีความบกพร่องตรงที่ว่า ถ้าความรู้เดิมผิดพลาด ความรู้ที่เราได้รับมาใหม่ ก็จะต้องผิดพลาดด้วย ทฤษฎีสหนัยมีความบกพร่องตรงที่ว่า ในโลกนี้มีแต่ความเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอน ดังนั้น สิ่งที่คิดว่าเป็นความจริงในขณะนี้อาจจะไม่ตรงกับความจริงในอนาคตก็ได้ ดังนั้น จึงมีผู้เสนอให้ใช้ทฤษฎีปฏิบัตินิยมแทนข้อควรระวังก็คือในบรรดาทฤษฎีทั้งสามนี้ไม่มีทฤษฎีใดสมบูรณ์แน่นอนตายตัว

2. ความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการอบรมสั่งสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรในโรงเรียนเพื่ออบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กนักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม และโรงเรียนใช้วิธีการอบรมสั่งสอน โดยนำหลักธรรมมาช่วยในการตัดสินความผิดของนักเรียนด้วยความเป็นธรรม โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอน ด้านคุณธรรม

จริยธรรมในโอกาสต่างๆ โรงเรียนมีแผนและโครงการที่สนับสนุนให้มีศาสนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในศาสนธรรมมาเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของบาร์ไตและมาร์ติน (Bartai & Martin) (อ้างถึงใน พิไลวรรณ จันทรสุกรี, 2549, หน้า 22) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวังตามแนวคิดของวรูม (Vroom) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่าตนเองพยายามต่อการกระทำพฤติกรรมได้ตามความสามารถแล้วโอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เป็นการศึกษาจะทำสิ่งต่างๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่ 2) ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลของการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนกระทำพฤติกรรมว่าถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่ 3) ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น

3. สภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนกับความคาดหวัง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และสอดคล้องแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ที่มักพบว่า บุคคลมักจะมี ความคาดหวังกับสิ่งต่างๆ ที่สูงกว่าความเป็นอยู่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน สูงกว่าสภาพการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน เพราะ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้มีสาระในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรม จัดกิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยายเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านพุทธศาสนาสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรในโรงเรียนเพื่ออบรมสั่งสอนและพัฒนา นักเรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้เป็นเพราะสอดคล้องกับทฤษฎีความหวังในความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความพยายามที่จะทุ่มเทให้กับงาน ระยะเวลาที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค และการแสดงพฤติกรรมทั้งในปัจจุบันและในอนาคตด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 โรงเรียนควรจัดการเรียนรู้บูรณาการสาระความรู้ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมนิทรรศการหรือจัดป้ายนิเทศ แสดงผลงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

1.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมนึ่งสมาธิอบรมธรรมะ 5 นาทีทุกวัน และจัดการควบคุมดูแล ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และอบรมสั่งสอน ด้านคุณธรรมจริยธรรมในช่วงกิจกรรมตอนเช้าและช่วงพักกลางวันของนักเรียน

1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนควรจัดอบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้แก่ครู และผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและคณะกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้มีสาระในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและหลักธรรม การจัดกิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านพุทธศาสนา

2.4 ควรมีการวิจัยเรื่องการสอนแทรกคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กับ การจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2